

Seat No.	
-------------	--

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, August - 2018
ARDHAMAGADHI

Day and Date : Wednesday, 08 - 08 - 2018

Total Marks : 100

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Each question carries 2 marks.
  - 3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
  - 4) Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.
  - 5) Follow the instructions given on OMR Sheet.
  - 6) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.
  - 7) Only non programmable calculators are allowed.

- 1) प्रायोगिक संशोधनाचे ..... करता येते.
A) सहजपणे नियोजन
B) सहजपणे विश्लेषण
C) सहजपणे सामान्यीकरण
D) नेमकेपणे नियंत्रण
- 2) एखाद्या संशोधन नियतकालिकाचा दर्जा ..... याने दर्शविला जातो.
A) h-index
B) g-index
C) i/o score
D) impact factor
- 3) ..... अभ्यासासाठी गृहीतक आवश्यक असेलच असे नाही.
A) सहसंबंधात्मक
B) ऐतिहासिक
C) प्रमाणीभूत
D) प्रयोगाधिष्ठित
- 4) क्षेत्रीय अभ्यासाशी खालीलपैकी कोणती गोष्ट निगडीत आहे?
A) प्रायोगिक दृष्टिकोन
B) निवडक माहिती संग्रहण
C) प्रत्यक्ष वस्तुस्थिती
D) प्रयोगशाळेतील परंतु बाहेर केलेला अभ्यास

- 5) एक संशोधन पत्र.
- A) एखाद्या विषयावरील सूचनांचे संकलन असते.
B) एक विशेष पुस्तक.
C) लेखक मतानुसार मानलेले मूळ संशोधन अंतर्भूत असते.
D) एकापेक्षा अधिक पत्रिकांमध्ये प्रकाशित करू शकतो.
- 6) खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?
- A) आतापर्यंत ज्या क्षेत्रात संशोधन झालेले नाही त्याच क्षेत्रात आपण संशोधन करू शकतो.
B) ज्या क्षेत्रात आतापर्यंत भरपूर काम झालेले आहे. त्या क्षेत्रात देखील आपण संशोधन करू शकतो.
C) आपल्या प्रत्येक विद्यार्थीला वेगळा विषय देण्याचे संशोधन मार्गदर्शकाचे कर्तव्यच आहे.
D) ज्या क्षेत्रात दहा प्रबंधापेक्षा जास्त प्रबंध उपलब्ध असतील त्या क्षेत्रात आपण संशोधन करू शकत नाही.
- 7) खालीलपैकी कोणत्या संशोधनासाठी परिकल्पनेची आवश्यकता नसते ?
- A) सर्वेक्षणाच्या अभ्यासात
B) धोरणात्मक अभ्यासात
C) तथ्यशोधनाच्या अभ्यासात
D) प्रायोगिक अभ्यासात
- 8) क्रियात्मक संशोधन (अॅक्शन रिसर्च) खालीलपैकी कोणत्या संशोधनाला म्हणता येईल ?
- A) समोर असलेली समस्या ताबडतोब सोडवण्याठी केलेले संशोधन
B) उपयोजित संशोधन
C) बऱ्याच काळासाठी चालले संशोधन
D) अंश-छेदात्मक संशोधन
- 9) कोणत्याही संशोधनात नमुना पद्धतीचा फायदा म्हणजे ते
- A) वेळेची बचत करणे
B) पैशाची बचत करणे
C) उर्जेची बचत करणे
D) वरीलपैकी सर्व
- 10) संशोधन नैतिकता मध्ये खालील गोष्टींचा अंतर्भाव होत नाही.
- A) प्रामाणिकपणा
B) व्यक्तिनिष्ठता
C) न्यायनिष्ठता
D) वस्तुनिष्ठता

- 11) कोणत्याही संशोधन पत्रिकाची गुणवत्ता ही खालील सूचकावरून लक्षात येते.
A) एच इंडेक्स
B) जी-इंडेक्स
C) प्रभाव गुणक
D) i/o-इंडेक्स
- 12) संशोधन प्रबंध म्हणजे -
A) एक निरीक्षण
B) एक वास्तव
C) निश्चित विधान
D) विचार-विनीमय
- 13) का? कसे? कधी? अशा प्रश्नाची उत्तरे शोधण्यासाठी करण्यात येणारे शास्त्रीय संशोधन म्हणजे -
A) परस्पर संबंध संशोधन
B) गुणात्मक संबंध संशोधन
C) संख्यात्मक संबंध संशोधन
D) प्रायोगिक संबंध संशोधन
- 14) परिकल्पना तयार करण्यासाठीची पूर्वपीठिका यात असते.
A) उपलब्ध साहित्य आणि सिद्धांत
B) प्रश्नावली
C) निरीक्षणे
D) मुलाखती
- 15) ज्या टप्प्यावर संशोधक आपली निरीक्षणे नोंदवतो तो टप्पा म्हणजे -
A) माहितीचे मापन
B) माहितीचे विश्लेषण
C) माहितीचे संस्करण
D) माहितीचे संकलन
- 16) गुणात्मक संशोधनातील नमुना निवड ही संख्यात्मक संशोधनातील नमुना निवडीच्या ..... या प्रकारासारखी असते.
A) साधी यादृच्छिक नमुना निवड
B) पद्धतशीस
C) संहेतुक
D) निर्दिष्टांश
- 17) संशोधन आराखडा म्हणजे -
A) संकलन व विश्लेषण यासाठी तयार केलेली चौकट माहिती.
B) सैद्धांतिक आधार नसलेले संशोधन करण्याचा मार्ग
C) संशोधन फलिताचे सादरीकरण करण्याची पद्धत
D) गुणात्मक व संख्यात्मक पद्धतीपैकी एक पद्धतीची निवड.

- 18) F - चाचणी
A) मुख्यता: एक भुज असते
B) द्विभुज कधीच नसते
C) मुख्यत: द्विभुज असते
D) गृहीतकानुसार एकभुज किंवा द्विभुज असते
- 19) हे संशोधनाचे एक नैसर्गिक साधन आहे.
A) मुलाखत
B) प्रश्नावली
C) पडताळ सूची
D) निरीक्षण
- 20) घटना प्रत्यक्ष पाहिल्या, अनुभवलेल्या किंवा घटनेमध्ये प्रत्यक्ष सहभागी झालेल्या व्यक्तीने लिहून ठेवलेल्या तसेच निर्माण केलेल्या कृतीचा समावेश या स्रोतांमध्ये होतो.
A) प्राथमिक
B) दुय्यम
C) तृतीय
D) यापैकी नाही
- 21) संशोधकास या बाबींचे ज्ञान असणे आवश्यक आहे.
A) शैक्षणिक पद्धती
B) संशोधन पद्धती
C) वादविवाद पद्धती
D) गणिती पद्धत
- 22) संशोधनातील नीतीमूल्ये ही यांच्याशी संबंधित आहेत.
A) मानवी वर्तणूक
B) शारीरिक वर्तणूक
C) मानसिक वर्तणूक
D) वरील सर्व
- 23) यानुसार जसेच्या तसे संशोधन करणे अशक्य आहे.
A) व्यवहार्य आराखडा
B) आदर्श आराखडा
C) संशोधन आराखडा
D) नियोजन आराखडा
- 24) संशोधन कार्यासाठी यांची निवड करता येते.
A) व्यक्ती
B) वस्तू
C) घटना
D) वरील सर्व
- 25) हे संशोधनाचे उद्देश आहेत.
A) समाजातील परिवर्तनाचा अभ्यास
B) अनपेक्षित घटनांचा अभ्यास
C) सामाजिक समस्यांचे निराकरण
D) तथ्य वर्गीकरण

- 26) शौरसेनी आगम या प्राचीन प्राकृत आगम ग्रंथावर आधारित आहे.
A) कप्पसुत्त
B) दिद्विवाद
C) आयोरा
D) मूलायोरा
- 27) मागधी प्राकृतचे हे प्रमुख लक्षण आहे.
A) अत्य क चे ख
B) र च्या ठिकाणी ल
C) ग च्या ठिकाणी क
D) च च्या ठिकाणी ज
- 28) अधोलिखित ग्रंथ समुहातील अर्धमागधी ग्रंथाचा खरा समूह हा आहे.
A) णायाधम्मकहा, गाहासतसई, नियमसोरा
B) ठाणांग, सूयगडो, आयोरा
C) विवागसुयं, अट्टपाहुड, द्रव्यसंग्रह
D) पडमचरियं, मुळाचार, बारसापुवेभवा
- 29) 'औपपातिकसूत' आगमसाहित्याच्या या विभागाशी संबंधित आहे.
A) उपांगसूत्र
B) मूलसूत्र
C) छेदसूत्र
D) अंगसूत्र
- 30) या आगमग्रंथामध्ये दृष्टांत कथा दिल्या आहेत.
A) णायाधम्मकहाओ
B) ठाणांग
C) समवायांग
D) पणहवियाकरणसुतं
- 31) 'सुदंणाचरियंचे' दुसरे नाव हे आहे.
A) सिरिसिरीवालकहा
B) महावीरचरियं
C) शकुनिकाविहार
D) कुवलयमालाकहा
- 32) गोम्मटसार-जीवकाण्ड किती अधिकारामध्ये विभक्त आहे?
A) 18
B) 20
C) 22
D) 25
- 33) हा ग्रंथ नेमिचंद्र सिद्धान्तचक्रवर्ती यांचा नाही.
A) त्रिलोकसार
B) क्षपणासार
C) सम्मइसुतं
D) दत्वसंगहो

- 34) 'कुमार पाल प्रतिबोध' यामध्ये एकूण इतक्या कथा उपलब्ध आहेत.
 A) 68 B) 78
 C) 58 D) 38
- 35) प्राकृतचा शब्दकोश ग्रंथ हा आहे.
 A) अट्टपाहुड, अमरकोश, नाममाला
 B) प्राकृत सर्वस्व, तरंगलोका, गोम्मटसार
 C) पाइयसद्द-महण्णोवा, पाइयलच्छी-नाममाला, देशी-नाम माला
 D) प्राकृत पैंगलम, प्राकृत रूपावतार, षट्भाषा-चन्द्रिका
- 36) अशोकच्या गिरनार शिलालेखची लिपि ही आहे.
 A) खरोष्ठी B) ब्राह्मी
 C) देवनागरी D) शारदा
- 37) हिन्दी भाषेच्या उद्गम आणि विकास यातून झाला.
 A) अपभ्रंश B) संस्कृत
 C) तामिळ D) पाली
- 38) 'णिक्कमा अट्ठगुणा किंचुणाचरमदेहदो' या उद्धरणामध्ये यांची विशेषता मिळते.
 A) अरिहंत B) सिद्ध
 C) आचार्य D) उपाध्याय
- 39) 'नमिपवज्जा' या मागम ग्रंथाचा एक अध्याय आहे.
 A) सुतगडंग B) आयोरा
 C) विपाकसुत D) उत्तराज्झयणसुत्त
- 40) प्राकृत मध्ये हे स्वर नाहीत.
 A) अ आणि इ B) अ आणि उ
 C) ऐ आणि औ D) आ आणि ई
- 41) महाराष्ट्रामध्ये 'द्य' चे परिवर्तन हे होते.
 A) फ B) ज्ज
 C) ज्ज D) झ
- 42) 'हरि' शब्दाची तृतीया विभक्ती अनेकवचनाचे रूप हे आहे.
 A) हरि B) हरिणा
 C) हरिणो D) हरीहि

- 43) सेतुबंध महाकाव्याची भाषा ही आहे.
 A) अपभ्रंश
 B) महाराष्ट्री प्राकृत
 C) पैशाची प्राकृत
 D) शौरसेनी प्राकृत
- 44) हे कथन सत्य नाही.
 A) मृच्छकटिक एक प्रकरण आहे
 B) मृच्छकटिकांमध्ये अनेक प्रकारच्या प्राकृतचा प्रयोग आहे.
 C) कालिदास मृच्छकटिकांचा रचनाकार आहे.
 D) चारूदत मृच्छकटिकाचा नायक आहे.
- 45) प्राकृतमध्ये प्रत्यय इतके आहेत.
 A) सहा
 B) तीन
 C) पाच
 D) चार
- 46) प्राकृतमध्ये परोद्भूत परिवर्तनाचे उदाहरण हे युग्म आहे.
 A) स्पर्शः > फंसो, वक्रम् > वंकं
 B) अरण्यम् > रणं, शकटम् > सयडं
 C) तुण्डः > तोण्डो, मूल्यम् > मोल्लं
 D) कूपीसः > कुप्पिसो; इक्षुः > उच्छू
- 47) शौरसेनी ग्रंथाचा समूह हा आहे.
 A) नियमसार, आचारांग, प्रवचनसार
 B) बारसामुवेवखा, अट्टपाहुडं, दव्वसंगहो
 C) मूलायोरा, विवागसुयं, समयसारो
 D) पवयणसारो, तिलोयपणीत, पउमचरियं
- 48) पाचव्याअंग आगमाचे नाव आहे.
 A) वियाहपणति
 B) विवागसुयं
 C) णायाधम्मकहा
 D) पणहवागरणं
- 49) अलंकार-दप्पणमध्ये इतक्या गाथा उपलब्ध आहेत.
 A) दोनशे
 B) पन्नास
 C) साठ
 D) एकशे चवत्तीस
- 50) कर्पूरमंजरीच्या नुसार भैरवान्द या मताचा अनुयायी आहे.
 A) शैव धर्म
 B) वैष्णव धर्म
 C) कौल धर्म
 D) ब्राह्मण धर्म

रफ कार्य